

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Diplomová práce

Analýza současného vývoje módy a tvorba vlastní ucelené
kolekce kabelek, tašek a jiných doplňků

BcA. Monika Lepschy

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Studijní program Design
Studijní obor Fashion design

Diplomová práce

Analýza současného vývoje módy a tvorba vlastní ucelené
kolekce kabelek, tašek a jiných doplňků

BcA. Monika Lepschy

Vedoucí práce: MgA. Barbora Augustinová
Katedra designu
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedení pramenů a literatury.

Květen 2015, Plzeň

.....

podpis autora

Poděkování za odborné konzultace patří mé vedoucí práci MgA. Barboře Augustinové, dále za cenné rady během celého studia děkuji doc. akad. mal. Heleně Krbcové. Chtěla bych také poděkovat mému příteli a mým rodičům za pomoc a neskutečnou oporu během celého studia a v neposlední řadě poděkování přísluší také spolužákům, kamarádům a kolegům, kteří stáli u vzniku mé diplomové práce a za jejichž rady a pomoc během realizace jsem velmi vděčná.

- 1. Dosavadní dílo v kontextu specializace 6**
- 2. Téma a důvod tvorby 8**
- 3. Cíl práce 10**
- 4. Proces přípravy 11**
 - 4.1 Teoretická příprava 11
 - 4.2 Druhy činění 11
 - 4.2.1 Průmyslové činění 11
 - 4.2.2 Průmyslové činění rybích kůží 12
 - 4.2.3 Tradiční (domácí) činění 12
 - 4.2.4 Tradiční (domácí) činění rybích kůží 12
- 5. Proces tvorby 14**
 - 5.1 Kůže 14
 - 5.1.1 Shánění lososích kůží 14
 - 5.1.2 Vlastní činění 14
 - 5.1.3 Barvení lososí kůže 16
 - 5.2 Dřevo 17
 - 5.2.1 Hliněné modely 17
 - 5.2.2 3D scan a modelace 18
 - 5.2.3 Frézování 18
 - 5.2.4 Dokončující zpracování a lakování 19
- 6. Technologická specifika 20**
 - 6.1 Celá kolelce 20
 - 6.1.1 Černý set 20
 - 6.1.2 Bílý set 21
 - 6.1.3 Přírodní set 21
- 7. Popis kolekce 22**
- 8. Přínos práce pro daný obor 23**
- 9. Silné stránky 24**
- 10. Slabé stránky 25**
- 11. Seznam použitých zdrojů 26**
- 12. Resumé 27**
- 13. Seznam příloh 28**

1. Dosavadní dílo v kontextu specializace

Obor Fashion design studuji již 11. rok. Na Střední průmyslové škole oděvní v Praze jsem se věnovala poznávání a učení se oděvnímu řemeslu jako takovému ve všech jeho podobách - od návrhu, tvorby stříhových konstrukcí, modelací stříhů, přes šití až k finální prezentaci. Myslím, že pochopení a zvládnutí řemesla je velmi důležité nejen pro obor Fashion design, ale i pro všechny ostatní oblasti užitého umění a designu.

V roce 2012 jsem absolvovala bakalářské studium na Fakultě umění a designu na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. V těchto letech jsem se snažila zúročit znalosti nabyté na střední škole a rozvíjet se v navrhování a samotném uvažování o poslání oboru a mé roli v něm. Postupem času jsem se začala poměrně jasně profilovat. Každé mé práci předcházela rozsáhlá rešerže a důsledné uvažování o tom, jak ne vždy lehké téma uchopit, navrhnout a zrealizovat. Vždy jsem se snažila přijít s něčím inovativním a proto jsem často experimentovala s novými materiály. Také jsem se věnovala netradičním principům a postupům v tvorbě oděvních kolekcí.

V rámci bakalářského studia jsem měla možnost absolvovat půlroční zahraniční stáž v ateliéru Conny Groenewegen v Amsterdamu, kde jsem se seznámila s tvorbou módních doplňků a nejdůležitější zkušeností v mé budoucí tvorbě byla příležitost navrhnout dámskou společenskou obuv pro mezinárodní společnost Sascha. Byla to pro mne první zkušenost s navrhováním obuvi a k mému překvapení si v mini soutěži mezi stážisty vybrali zástupci firmy můj návrh obuvi.

Tato zkušenost se stala stěžejním podnětem pro mé další směřování. Rozhodla jsem se v dalších letech věnovat navrhování obuvi a módních doplňků. Logickým krokem tedy bylo mé další studium v magisterském programu na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara, Západočeské univerzity v Plzni v ateliéru Fashion design.

Brzy jsem se utvrdila v tom, že mé rozhodnutí studovat

navrhování obuvi a módních doplňků byla ta správná volba. Léta strávená pod vedením doc. akad. mal. Heleny Krbcové pro mne byla obrovským přínosem, zdokonalení se v oboru a dostalo se mi i několika ocenění, díky nimž jsem si uvědomila, že má práce má smysl a velmi mě to motivuje k věnování se navrhování módních doplňků i nadále.

2. Téma a důvod tvorby

Ve výběru tématu, kterému jsem se chtěla věnovat v rámci mé diplomové práce jsem měla jasno již před samotným zadáním tématu diplomové práce. Mé představě nejvíce vyhovuje zvolené téma analýza současného vývoje módy a tvorba vlastní ucelené kolekce kabelek, tašek a jiných doplňků z toho důvodu, že jsem se chtěla věnovat navrhování jak kabelek a tašek, tak i samotné obuvi.

Během mé analýzy a poznávání současných módních trendů jsem se nemohla ubránit faktu a myšlence, že v poslední dekádě dominuje v globálním měřítku jeden hlavní trend, který je výraznější než všechny ostatní a má takovou moc, že se v různých transformacích projevuje ve všech oblastech lidské činnosti. Lidé se obecně začínají starat o zdravý způsob života, o to jak vypadají, jak se cítí a co konzumují. Také se začínají zajímat o věci globální. Například o ekologii, ohrožené druhy zvířat, původ všech věcí, ale i o sociální a náboženské poměry na planetě. Byla bych moc ráda, kdyby tento fakt nebyl jen trendem, protože ty bývají nezdídky pomíjivé, ale stal se přirozeností pro každého z nás.

Tento způsob uvažování není pro mne ničím novým, tudíž jsem se nesnažila pouze reagovat svou kolekcí na současné módní trendy a dále je určitým směrem rozvíjet, ale rozhodla jsem se také pokračovat ve vlastní kontinuální filozofii. Vždy jsem se snažila tyto aspekty v mé tvorbě v co nejširší míře uplatňovat a zároveň propojovat s novým experimentálním přístupem ke konstrukci a volbě materiálů v kombinaci s tradičními a ověřenými postupy a materiály. Jedním z nejtradičnějších materiálů pro tvorbu obuvi a módních doplňků je useň.

Po dlouhodobém uvažování nad tím, jak přistoupit k práci s usní novým způsobem a po mnoha praktických experimentech s usní, kdy jsem ji laserovala, propojovala s teflonem, barvila, zaplétala, tvarovala pomocí vody a prošívala, jsem došla k zá-

věru, že bych chtěla vytvořit kolekci z velmi netradičního druhu usně a dokonce se pokusit o vlastní vyčinění. Tomu předcházel impuls, který jsem dostala jednoho dne v prodejně s rybami, kde jsem si kupovala rybu v celku. Všimla jsem si, že spousta zákazníků si zde kupují zejména lososí filety bez kůže. Na mou otázku, co se děje s lososími kůžemi, mi bylo řečeno, že se bez dalšího užitku po stovkách týdně likvidují.

Tento fakt mě dovedl k myšlence, že když se dají neprůmyslově zpracovávat kůže hospodářských zvířat, proč by to tak nešlo i s kůží lososa. Plná odhodlání jsem se vydala z prodejny s prvními kousky lososí kůže a s myšlenkou osvojit si a zajistit produkci rybích usní v menším neprůmyslovém měřítku. A podstatné pro mne bylo také to, že jsem spatřovala ve vyhazování kůží zbytečnou činnost a dala jsem si za cíl vytvořit z tohoto odpadu plnohodnotný produkt, který by se mohl stát minimálně stejně hodnotnou částí ryby jako její maso.

3. Cíl práce

V první řadě bych nechtěla vytvořit pouze formálně zdařilou a samoučelnou věc na jistotu pouze z tradičních materiálů a za pomoci tradičních postupů. Považuji za přirozené, že by se má závěrečná práce měla zabývat určitou problematikou, přinést nové poznatky, postupy a materiály při samotném vytváření kolekce nejen pro mne, ale také pro obor jako takový a v neposlední řadě také širokou veřejnost.

Dalším cílem je pro mne osvojení si tradičního činění kůží, v mém případě původně odpadních lososích kůží tak, aby se mi podařilo získat nový, plnohodnotný, recyklovaný a esteticky zajímavý materiál k dalšímu zpracování. Zároveň jsem považovala za nutné, aby má kolekce byla co nejpřesnějším prototypem funkční kolekce tak, abych respektovala poslání mého oboru spadajícího do užitého umění. Fantazie a extravagance jsou důležité věci, ale nesmíme zapomínat na to, proč to všechno děláme.

V neposlední řadě je mým cílem úspěšně dokončit další etapu mého studia oboru, který je pro mne víc než jen povinností či kratochvilným rozmarem.

4. Proces přípravy

4.1 Teoretická příprava

Na počátku jsem musela nastudovat a osvojit si teorie různých způsobů činění kůže. Začala jsem tedy shánět veškeré informace. V knížkách a internetových diskuzích se postupy často lišily a stejné to bylo i s poměry a druhy činidel potřebných pro samotné vydělání kůže. Proto jsem se rozhodla, že musím jít přímo ke zdroji a pokusit se najít nějakého koželuha. Toto řemeslo je na vymření a ručnímu činění kůže se mnoho lidí nevěnuje. Nicméně jsem kontaktovala dva mistry koželuhy, kteří mne od tohoto činění zpočátku oba odrazovali. Setkávala jsem se s názory, že nebude jednoduché vyčinit lososí kůže tak, aby splňovaly mé požadavky k dalšímu zpracování. Nakonec se mi podařilo získat informace, jakým způsobem z rybí kůže získat useň a začaly tak několikaměsíční přípravy a počáteční pokusy o vyčinění lososí kůže.

4.2 Druhy činění

Useň je možné získat hned několika postupy, které se v různých aspektech liší a jejichž stručným popisem se zabývám níže v textu.

4.2.1 Průmyslové činění

Čerstvě stažené kůže se nasolí a odvezou do koželužny. Zde následuje několik kroků. Nejprve se kůže ve velkých sudech pere, aby se zbavila prvotního nasolení. Poté se kůže míchají ve velkých průmyslových míchačkách v roztoku vody a sulfidu sodného, to zapříčiní oddělení srsti od vlastní kůže a tím vznikne tzv. holá kůže. Dále se přistupuje k vlastnímu velmi agresivnímu činění pomocí roztoku solí chromu, tím se kůže zbaví všech ne-

potřebných organických zbytků. Po této fázi již můžeme hovořit o usních, které jsou po tomto činění modro-šedé. Proto, aby se usním vrátil přírodní vzhled, se namáčí ve velkých dřevěných sudech společně se stromovou kůrou. Usně po této lázni získají základní nahnědlou barvu. Dále se usně nalepí na velké skleněné tabule a pomocí stěrek se vyrovnají a ošetří vodě odolným postřikem. V této vodorovné poloze se usně suší. Po vysušení se usně strhávají a pomocí speciálního stroje se ztenčují a rozdělují na dvě základní části. Svrchní část s pokožkou a spodní část tzv. semiš. Svrchní část se pak pod rychle rotujícím skleněným válcem leští a vyrovnává. V poslední fázi se ještě usně finálně žehlí mezi velkými temperovanými válci. Z takto ošetřených usní se poté dají vyrábět všechny kožené výrobky.

4.2.2 Průmyslové činění rybích kůží

Rybí kůže je samozřejmě možné průmyslově činit. Tímto odvětvím se však nezabývá příliš mnoho firem. Podařilo se mi najít pouze pár společností, které se průmyslovým činěním rybích kůží zabývají. Například firma v Austrálii, která se zabývá činěním místních, pro nás neznámých druhů ryb, ze kterých pak sama vyrábí vlastní drobnou koženou galanterii. Velká firma na činění i lososích kůží sídlí v Německu. Obě získávají usně solemi chromu, nicméně si své technologické postupy přísně chrání a mě se od nich nepodařilo získat žádné potřebné informace.

Ale jsem přesvědčená o tom, že i kdybych tyto informace znala, stejně by se mi nepodařilo zajistit technologické zázemí a už vůbec ne nebezpečné chemikálie, které se při činění používají. Alespoň jsem se dozvěděla, jak rybí, potažmo lososí usně na konci procesu vypadají a jaké mají vlastnosti.

4.2.3 Tradiční (domácí) činění

Tradičních způsobů činění kůží je několik. Většina z nich je dosti nechutná. Je obdivuhodné, jak z takto špinavé a nevábně

zapáchající práce, nakonec vzniknou tak krásné a voňavé produkty v podobě přírodních usní. Kůže se tradičně činí pomocí moči, mozku, kyseliny, tuku, kamence, tříslovin a výkalů. Není tedy divu, že koželužové v historii bydleli vždy na periferii města a nikdo s nimi nechtěl mít nic společného. Je to obdivuhodný úděl tohoto zapovězeného, avšak důležitého a tvrdého řemesla.

Činění kůží se skládá z několika přesně daných postupů. Nejprve se musí získaná, čerstvě stažená kůže mechanicky tzv. mízdřením zbavit všech zbytků organických částí kůže, tedy masa a tuku. Poté probíhá loužení a odchlupení. Proces, při kterém se odstraní chlupy a někdy také svrchní vrstva kůže. Následuje vyprání, neutralizace pH kůže a moření, při kterém dochází k odstranění veškerých buněčných zbytků kromě kolagenových vláken. Dále se přistupuje k vlastnímu činění v činícím roztoku za občasného míchání po dobu několika dní nebo týdnů. Takto upravená kůže se vypláchne v čisté vodě a poté maže kvůli dostatečné odolnosti, trvanlivosti a měkkosti. Na závěr se kůže suší a mechanicky měkkčí.

4.2.4. Tradiční (domácí) činění rybích kůží

Jak již jsem zmínila, informací o tradičním činění rybích kůží není moc. Čerpala jsem z tuzemských i zahraničních zdrojů, dočetla jsem se o amatérských pokusech činění např. kapřích kůží, avšak poměry činících roztoků byly natolik odlišné od mých finálních, že tyto informace pro mne byly v závěru nedostatečné. Naopak mnohem užitečnější v případě činění lososích kůží se ukázalo čerpat z receptů na činění kůží hadích. Nicméně jsem se stejně musela uchýlit k metodě pokusu a omylu na základě těchto poznatků o tradičním činění kůží pomocí přírodních či běžně dostupných látek a za pomoci náročné ruční práce.

5. Proces tvorby

5.1 Kůže

5.1.1 Shánění lososích kůží

Před začátkem navrhování obuvi a módních doplňků z lososí kůže jsem si musela zajistit pravidelný přísun těchto odpadních kůží a osvojit si jejich vydělávání. Nejprve jsem vždy získala několik kůží od prodejců ryb, ale zjistila jsem, že než přijdu na správný způsob činění, budu muset zrealizovat desítky pokusů. Potřebovala jsem se tedy dostat k hlavnímu zdroji kůží. Tímto zdrojem se pro mne stal hlavní sklad ryb společnosti Makro. Po dohodě mne začali zásobovat lososími kůžemi v neomezeném množství. Nyní jsem se mohla pustit do zdokonalování činění.

5.1.2 Vlastní činění

Po rozsáhlé teoretické přípravě se má dílna proměnila na alchymistickou laboratoř plnou nádob, kapátek, roztoků, odměrek a dalších nezbytných náležitostí. Celý proces činění se skládá z postupů, které jsou do určité míry stejné a neměnné. Rozdílným a nejdůležitějším krokem postupu činění je samotný roztok činící lázně, mazání a měkčení. Oproti činění kůží z hospodářských zvířat je činění rybích kůží jednodušší, protože není nutné kůže loužit, neutralizovat a mořit, ale pro mne však to bylo na počátku stejně velmi složité. Všeobecný postup činění je tedy následující: Syrovou čerstvě staženou lososí kůži jsem si rozprostřela a vyrovnala na pracovní desku a pomocí lžice jsem kůži zbavila všech nepotřebných organických zbytků masa a tuku. Této činnosti se říká mízdření. Omízdřené kůže se ještě musí ručně zbavit pod tekoucí vodou šupin, jinak by se na konci procesu začaly kroutit a vypadávat. Poté se kůže za častého míchání několik hodin odmašťují v roztoku čistícího prostředku a vody.

Odmaštěné kůže se několikrát propláchnou v čisté vodě.

Nyní se přistupuje k vlastnímu činění v činícím roztoku. Roztoky jsou různé a liší se druhem a poměrem surovin. Důležitá je také doba, po kterou je kůže v roztoku ponořena. U každé metody jsem vyzkoušela mnoho různých poměrů činících látek a měnila samotnou dobu činění. Nejprve jsem se pokusila činit lososí kůži pomocí tradiční a velmi staré eskymácké metody, kterou je činění močí. Tato metoda se ukázala jako celkem zdařilá, kůže sice nebyly dostatečně měkké, ale zachovaly si i po vyčinění pěkné zbarvení. Avšak po prvních pokusech jsem prodělala akutní zánět močového měchýře, jelikož jsem zdrojem moči byla já samotná. Od této metody jsem tedy musela ze zdravotních důvodů ustoupit.

Další metodou je činění roztokem kyseliny mravenčí. V dávných dobách se tento způsob prováděl tak, že se syrové kůže vhodily do mraveniště a mravenci kůži zbavili organických zbytků masa a tuku a zároveň kůži vyčinili, protože do ní vypouštěli přírodní kyselinu mravenčí. Tuto chemikálii je poměrně těžké získat, ale mraveniště ještě těžší. Nakonec se mi po dlouhém přemlouvání prodavače v jednom nejmenovaném obchodě podařilo kyselinu zakoupit. Tato metoda se ukázala jako nesprávná, protože takto vyčiněné kůže se mi v roztoku kyseliny mravenčí a vody prakticky úplně rozpadly.

Nejkratší metodou, jak získat vyčiněné kůže je činění lihem, acetonem a glycerinem. Tento proces zabere přibližně 20 hodin, kůže jsou nádherně měkké a tažné a bohužel také velmi průsvitné. Šupinová pouzdra jsou slepená a celá kůže má gumový charakter.

Čtvrtou metodou, kterou jsem v praxi vyzkoušela, bylo činění v roztoku kamence a soli. Kamenec v tomto roztoku však způsobil značné vysušení kůže a také ji připravil o přirozený vzhled a barvu. Kůže byly bělejší, tvrdší a působily na omak jako starý pergamen.

Poslední metodou bylo činění pomocí roztoku octa a soli. I přesto, že jsem u této metody musela nejvíce řešit poměry

surovin a dobu činění, po několika nezdařilých pokusech se tento postup ukázal jako ten správný. Kůže byla pevná, měla přirozenou barvu a strukturu a téměř nezapáchala. Tímto způsobem ošetřená kůže se důkladně propláchne v čisté vlažné vodě a následuje sušení, mazání a měkčení.

V této fázi jsem si myslela, že již mám vyhráno, ale velmi jsem se mýlila. To nejhorší a nejobtížnější bylo stále přede mnou. Mokrú kůžu se rozloží na hladkou a vodorovnou pracovní plochu a ihned se z masové strany musí opakovaně začít vtírat tuk. Tukem se nahrazuje voda, která do té doby obalovala kolagenová vlákna uvnitř kůže a zapříčiňovala jejich slepení. Tato vlákna musí být od sebe oddělená, jinak kůže ztratí pružnost a po vyschnutí ztvrdne. Nyní je velmi důležité najít správný okamžik, kdy by se mělo začít s mechanickým měkčením. Samotné měkčení je zdlouhavá a fyzicky poměrně náročná činnost. Měkčení vyžaduje přesné načasování, trpělivost a vytrvalost. Provádí se tak, že se ještě vlhká kůže ručně tře o hranu dřevěného prkna a to vždy rovnoměrně ve všech směrech tak, aby kolagenová vlákna uvnitř kůže zůstala oddělená a kůže se stala měkkou, pružnou a odolnou. Měkčení se provádí neustále až do úplného vysušení kůže a v průběhu tohoto procesu se musí zkoušet pružnost, vtírat tuk a opticky kontrolovat možná mechanická poškození kůže. Po úspěšném vyměkčení a sušení má kůže otevřená šupinová pouzdra a je připravená k dalšímu použití.

5.1.3 Barvení lososí kůže

Když se mi podařilo získat materiál vhodný k dalšímu zpracování, laborovala jsem s myšlenkou barvení lososích kůží, aby má kolekce byla rozmanitější. Kupodivu to nebylo tak složité, jak jsem si zpočátku vzhledem k předešlým zkušenostem s kůží myslela. Vyzkoušela jsem mnoho způsobů barvení lososí kůže různými přírodními a syntetickými barvami metodou za mokra i za sucha a posléze jsem se rozhodla na své kolekci doplňků odprezentovat tyto možnosti barvení. Jako ideálním bar-

vením na černo se ukázalo barvení za mokra hned po fázi činění, dokud byla kůže mokrá pomocí barvy na kůži firmy CHEDS. Druhá část mé kolekce je bílá. Barvení lososí kůže na bílo za mokra je nemožné. Zkoušela jsem kůži odbarvit pomocí silného roztoku peroxidu vodíku či Sava, ale po tomto pokusu se kůže stala zcela průhlednou a ztratila své původní vlastnosti. Nejlépe lze tedy lososí kůži barvit na bílo za sucha pomocí speciální barvy na kůži.

5.2 Dřevo

Při uvažování o celku jsem hledala vhodný materiál, který by obsahově i formálně korespondoval s přírodními kůžemi a ze kterého bych mohla vytvořit nosnou konstrukci jednotlivých částí celé kolekce. Vzhledem k tomu, že většina materiálů použitých při tvorbě je přírodního původu, rozhodla jsem se vytvořit tyto nosné prvky ze dřeva. Konkrétně ze dřeva bukového, které se díky svým vlastnostem nejvíce shodovalo s mým záměrem.

Bukové dřevo je pevné a strukturálně stálé dřevo, které lze mechanicky i ručně obrábět, brousit a ohýbat. Tyto vlastnosti jsou ideální pro všechny části mé kolekce. V kolekci používám větší, dřevěné, obrobené celky v případě obuvi a ručně vrstvené a ohýbané bukové dýhy ve zbylých částech kolekce.

5.2.1 Hliněné modely

Vzhledem k efektivitě práce a přesnosti jsou všechny dřevěné části mé kolekce vyfrézované na CNC fréze. Nicméně příprava a celý proces, který vedl k získání těchto polotovarů, byl velmi zdlouhavý. První fází byla výroba hliněných modelů z claye. Konkrétně tři párů obuvi a malého psaníčka. Byla to pro mne první zkušenost s vytvářením těchto modelů. Postup, který je pro produktové designery běžný, byl pro mne velmi náročný. Zkušenost, kdy z hroudy neforemné hlíny vznikne jen pomocí

lidských rukou a jednoduchých nástrojů něco hmotného, tvarově čistého a identifikovatelného, nakonec vyvážila mé zoufalství během procesu, který se tolik lišil od běžného navrhování obuvi a módních doplňků v komerční praxi.

5.2.2 3D scan a modelace

Hotové hliněné modely jsem poté potřebovala převést do digitální podoby. K tomuto účelu slouží technologie 3D scanování. Jedinou nevýhodou této technologie je fakt, že výsledný 3D model není bezchybný a musí se ještě pomocí modelovacího programu dotvořit tak, aby byl dokonale připraven k dalšímu zpracování.

5.2.3 Frézování

Nejvhodnějším způsobem, jak vytvořit věrný dřevěný model je frézování pomocí automatického CNC stroje. Věděla jsem, že se v této fázi neobejdu bez pomoci odborné firmy, která se frézováním zabývá. Těchto firem je v České republice nespočet, ale horší je to s jejich ochotou a profesionálním přístupem. Tyto firmy se zakázkami rozsahu, který jsem potřebovala, vůbec nezabývají a nebo jsem dostala takovou cenovou nabídku, která postrádala jakékoliv známky zdravého rozumu a pro mne byla naprosto nepřijatelná. Naštěstí jsem našla způsob, jak daný problém vyřešit.

Pomocí jednoduchého frézovacího zařízení u nás na fakultě a frézovacímu oddělení na UMPRUM v Praze jsem měla možnost jednotlivé součásti mé kolekce nechat vyrobit. Ačkoliv se jedná o automatická zařízení, vyžadující odborně proškolenou obsluhu a kvůli své nesamostatnosti také neustálý dozor. Vzhledem k nesmírně pomalému chodu tohoto zařízení jsem pouhým dohlížením na správný chod strávila několik týdnů času, který jsem mohla využít efektivnějším způsobem.

5.2.4 Dokončující zpracování a lakování

Po vyfrézování všech dílů bylo nutné jednotlivé kusy zkompletovat. To zahrnuje vyřezání dílů z nosného rámu, slepení jednotlivých polovin hrubých obrobků a pomocí různých brusných zařízení ručně vybrousit požadovaný výsledný tvar a zajistit dokonale hladký povrch všech částí tak, abych mohla přistoupit k lakování.

Lakování finálních dílů jsem nechtěla podcenit a proto jsem se obrátila na odbornou lakovnu, která mi vyšla vstříc a nalakovala mi jednotlivé díly přesně podle mých představ a požadavků na profesionální vzhled všech součástí.

6. Technologická specifika

6.1 Celá kolekce

Při tvorbě celé kolekce jsem použila několik tradičních i pro mne zcela nových technologických postupů. Tradičními postupy bylo vytvoření stříhů jednotlivých částí obuvi a ostatních doplňků, práce s telecí a hovězí kůží a finální strojové i ruční šití a napínání na kopyto. Novými postupy bylo pro mne samotné ruční činění lososí kůže, tvorba platforem, podpatků, flatforem a skořepinového psaníčka pomocí frézování na základě hliněného a 3D modelu, ohýbání dýchových částí některých doplňků pomocí speciálně vytvořených forem, lakování a odlévání kovového šperku, který ve formě prstenu z lososí lebky doplňuje a akcentuje celou kolekci.

6.1.1 Černý set

Obuv je vyrobena klasickým způsobem, kdy jsem nejprve vytvořila stříh pomocí střední kopie kopyta. Vrchní díly jsou strojově ušité s všitým zipem uprostřed a napínané na obuvnické kopyto. Výjimkou je přední část - špička svrchního dílu, která je tvořena z jednoho kusu za mokra tvarované lososí kůže, vypnuté na obuvnického kopyto. Celá obuv je poté spojena pomocí lepení a přivrtání s černě lakovaným podpatkem z bukového dřeva. Dalším doplňkem je psaníčko, tvořeno dvoudílnou bukovou skořepinou. Jedna z částí je lakovaná černým lakem a druhá je potažena za mokra vypnutou a obarvenou lososí kůží. Obě části se spojují za pomoci vsazených ocelových magnetů a celé psaníčko je možné nosit přes rameno díky černému kovovému řetízku, který je možné také odepnout a mít psaníčko jen v ruce. Celý černý set je doplněn o prsten, který je autentickým kovovým odlitkem lososí lebky.

6.1.2 Bílý set

Bílý set se skládá z jednoho páru obuvi a velké tašky přes rameno či do ruky. Oba doplňky jsou vytvořené klasickou technologií šití. Obuv je po ušití napínána na obuvnické kopyto. Vrchní díly obuvi jsou složeny z bílé, hovězí, štípnuté usně a za sucha barvené lososí kůže, kterou nebylo nutné tvarovat pomocí vody tak, jak tomu bylo u předešlého setu. Taška je vyrobena z hovězí usně a tvoří přední a zadní díl. Boční díly se skládají z hovězí i lososí kůže. Celá taška je šitá ručně.

6.1.3. Přírodní set

Přírodní set se skládá z obuvi na platformě, kabelky do ruky a pásku. Dominantním prvkem této obuvi je výrazně modelovaná vysoká platforma z vyfrézovaného bukového dřeva na základě 3D modelu. Platforma je ošetřena pouze bezbarvým voskem na dřevo a proto je zde patrná kresba samotného dřeva. Vrchní díl je ušitý z kombinace olivově zelené telecí kůže a přírodní lososí kůže, která je za sucha napnuta na obuvnické kopyto. Podešev s vyraženou značkou kolekce je vyrobena z hovězí kůže. Kabelka také obsahuje telecí kůži a klopa je z přírodní nebarvené lososí kůže. Zavírá se pomocí magnetického buldočku. Dno této kabelky tvoří lepené a formované bukové dýhy. Celý set je doplněn opaskem, ve kterém kombinují olivově zelenou hovězí kůži tvořící vnitřní část opasku a vnější část je opět poťazena přírodní nebarvenou lososí kůží. Zapínání opasku je vyřešeno pomocí dvou sedlářských knoflíků. Přední část opasku je opatřena anatomicky tvarovanou, ručně lepenou a formovanou bukovou dýhou, ošetřenou bezbarvým voskem na dřevo.

7. Popis kolekce

Celá kolekce je inspirována hydrodynamickými tvary živého lososa a zároveň si troufám říci, že odráží i současné módní trendy, které jsem během navrhování nezapomněla zohlednit. Jednotlivé doplňky celé kolekce jsou celkově řešeny jednoduchým a čistým způsobem tak, aby vyniknul nejpodstatnější použitý materiál, kterým je již tolikrát zmiňovaná lososí kůže. Pevné dřevěné části jsou modelovány přirozeně ladnými organickými křivkami v kombinaci s ostrými hranami odkazujícími na moderní streamline design a tím organickému celku dodávají jednotný řád a moderní charakter.

Tvary a střihy veškerých pevných i kožených částí kolekce vycházejí ze stylizovaných tvarů různých částí lososího těla např. hlavy, ocasní ploutve, celého hřbetu a jednotlivých ploutviček, a tím tak uzavírají logický kruh jednotného tvarosloví odkazujícího se na samotnou lososí kůži. Jediným tvarově naprosto autentickým prvkem je prsten, který je odlitou kovovou kopií skutečné lososí lebky a celé kolekci dodává jemně akcentující kontrast. Nicméně tento prsten nepovažuji za plnohodnotnou součást mé diplomové práce. Použila jsem ho k nafocení doplňků a dotvoření celkové atmosféry.

8. Přínos práce pro daný obor

Myslím si a doufám, že největším přínosem pro můj obor je fakt, že se mi podařilo úspěšně vyčinit původně odpadní lososí kůži, která je zbytkovým produktem po vyfiletování celých lososů a poukázat na fakt, že se lososí kůže dají tímto způsobem zpracovávat i přesto, že se nejedná o kůže speciálně chovaných zvířat na kůži. Ostatně v tom spatřuji největší smysl mé práce. Myslím, že se mi podařilo přetvořit tuto kůži v plnohodnotný, esteticky neobvyklý a odolný materiál, se kterým se posléze může pracovat při tvorbě oděvních doplňků jako s každým jiným běžným materiálem. Po velmi obtížných začátcích jsem postupem času zdokonalila a zefektivnila celý proces činění a definovala přesně materiálové požadavky, technologický postup, časové intervaly a poměry jednotlivých surovin, které jsou zapotřebí a tak mohu tyto zkušenosti a postupy jednoduše předat dál.

9. Silné stránky

Silné stránky spatřuji ve výše uvedeném přínosu oboru a v různorodosti celé kolekce. Při zachování jednotného výrazu a společného základu je celá kolekce rozdělena na tři barevně odlišné sety určené k různým příležitostem nošení. V kolekci si tak můžeme vybrat set od běžného nošení až po velmi slavnostní příležitost. Měla jsem k tomu také svůj důvod. V každé ze tří částí této kolekce jsem ukázala možnosti použití mé kůže a její rozdílnosti, ke kterým dochází během dokončujícího procesu.

I přesto, že se kolekce zakládá na velkém experimentu s lososí kůží jsem ráda, že se mi podařilo vytvořit funkční materiál, který nepodléhá zkáze a je možné jej tímto způsobem používat.

10. Slabé stránky

Největší slabinou mé diplomové práce byla celková organizace času. V některých fázích jsem špatně naplánovala časovou náročnost jednotlivých kroků kvůli neznalosti pro mne nových technologií a nedávala jsem příliš prostoru pro možnost vzniku určitých chyb a omylů. I když jsem celkový vývoj mé diplomové práce časově nepodcenila a začala se jí věnovat už téměř před rokem, tak díky špatnému rozvržení, kdy jsem se zbytečně dlouhou dobu zabývala určitou věcí, jsem si poté musela sáhnout na dno mých fyzických i psychických sil. Toto nepřilíš zvládnuté hospodaření s časem má tedy i určitý vliv na samotné zpracování jednotlivých detailů doplňků, které mohly být dle mých představ pečlivěji zpracovány a v porovnání s mými předešlými pracemi je to ode mne i očekávající. Uklidňuji se tím, že naší povinností není vytvořit super funkční obuv, která by mohla jít hned zítra do prodeje, ale pokusit se o co nejpřesnější funkční prototyp této obuvi a řešit výrobní technologii. Koneckonců, vytvořila jsem kolekci doplňků, kterou lze vzhledem k použití materiálů bez problému prezentovat na módní přehlídce, takže to splňuje můj záměr a cíl.

11. Seznam použitých zdrojů

a) Knižní a periodická literatura

Ottiger H., Reeb U. Vydělávání kůží a kožešin,
nakladatelství Grada, Praha 2014, ISBN 978-80-247-5138-2

b) Internetové zdroje

<http://hadikuze.mypage.cz>

<http://www.mrk.cz/clanek.php3?id=1185>

<http://www.rybarstvi.eu/dok%20rybari/ichtyologie/KUZE.pdf>

<http://czech.cri.cn/381/2010/07/14/1s112936.htm>

<http://www.kingsmerecrafts.com/page08.html>

http://www.ehow.com/how_7319370_tan-skin-using-denatured-alcohol.html

<http://sustainablelivingproject.blogspot.cz/2012/04/bark-tanning-salmon-skins.html>

<http://www.lottasgarveri.se/Tanningbooks.html>

<http://livinghistory.cz/node/410>

12. Resumé

My practical thesis is a collection of shoes and fashion accessories divided into three sets. It contains in total three pairs of woman's shoes, shoulder bags, two hand bags and a belt. In my collection I deliberately chose to highlight the versatility of the boldest of components and the one I used the most: salmon leather. In my thesis I focused on creating my own material in the form of hand-tanned, originally waste salmon leather by treating and processing it in a traditional way. The result is salmon leather that comes in different colours and forms in every individual item of accessories in my collection and shows variety of potential use. Essentially the entire collection was inspired by the morphology of a live salmon itself and therefore merges organic shapes with elements of mainstream design. The core part of the collection has been made of natural materials including beech, calf leather and hand-tanned salmon leather. I am very glad that I managed to create my own material and that salmon leather inspired my mini collection which I think is an extensive sample of possibilities this new and complex material has got to offer.

13. Seznam příloh

Příloha 1	Analýza současných trendů
Příloha 2	Makro a jeho odpad
Příloha 3	Tradiční vs. průmyslové činění
Příloha 4-6	Postup vlastního činění lososí kůže
Příloha 7	Finální vyčiněné kůže
Příloha 8	Inspirace a analýza současných trendů
Příloha 9	Nákresy oděvních doplňků
Příloha 10	Tvarosloví oděvních doplňků
Příloha 11-13	Fotodokumentace postupu práce
Příloha 14	Značka kolekce
Příloha 15-29	Finální fotodokumentace
Příloha 30	Detail bílé kůže
Příloha 31	Detail černé kůže
Příloha 32	Detail přírodní kůže

foto vlastní

foto vlastní

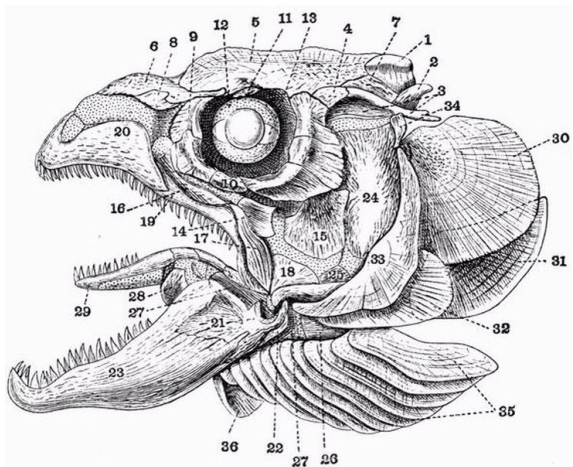

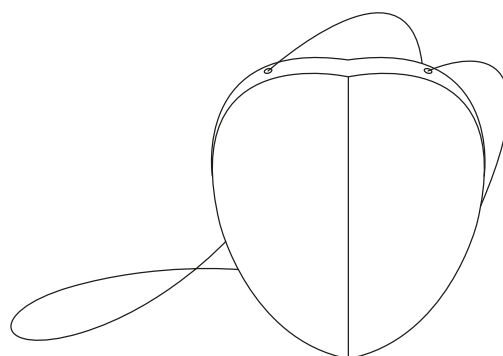
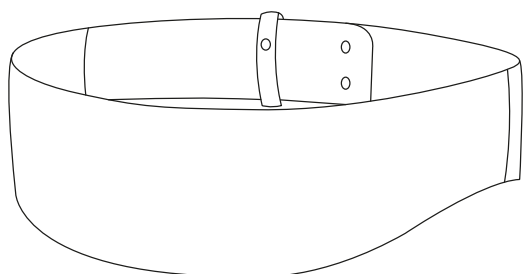
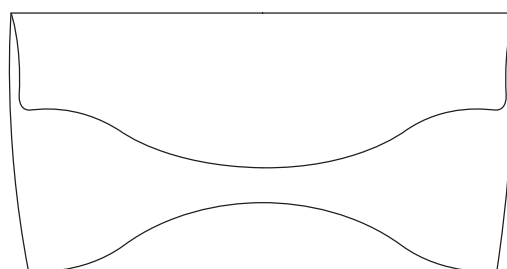
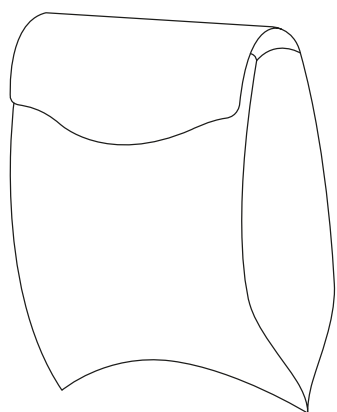
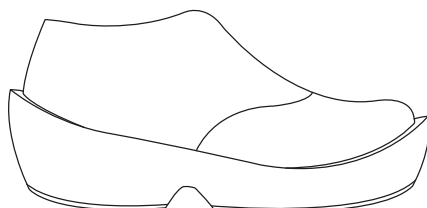

foto vlastní

foto vlastní

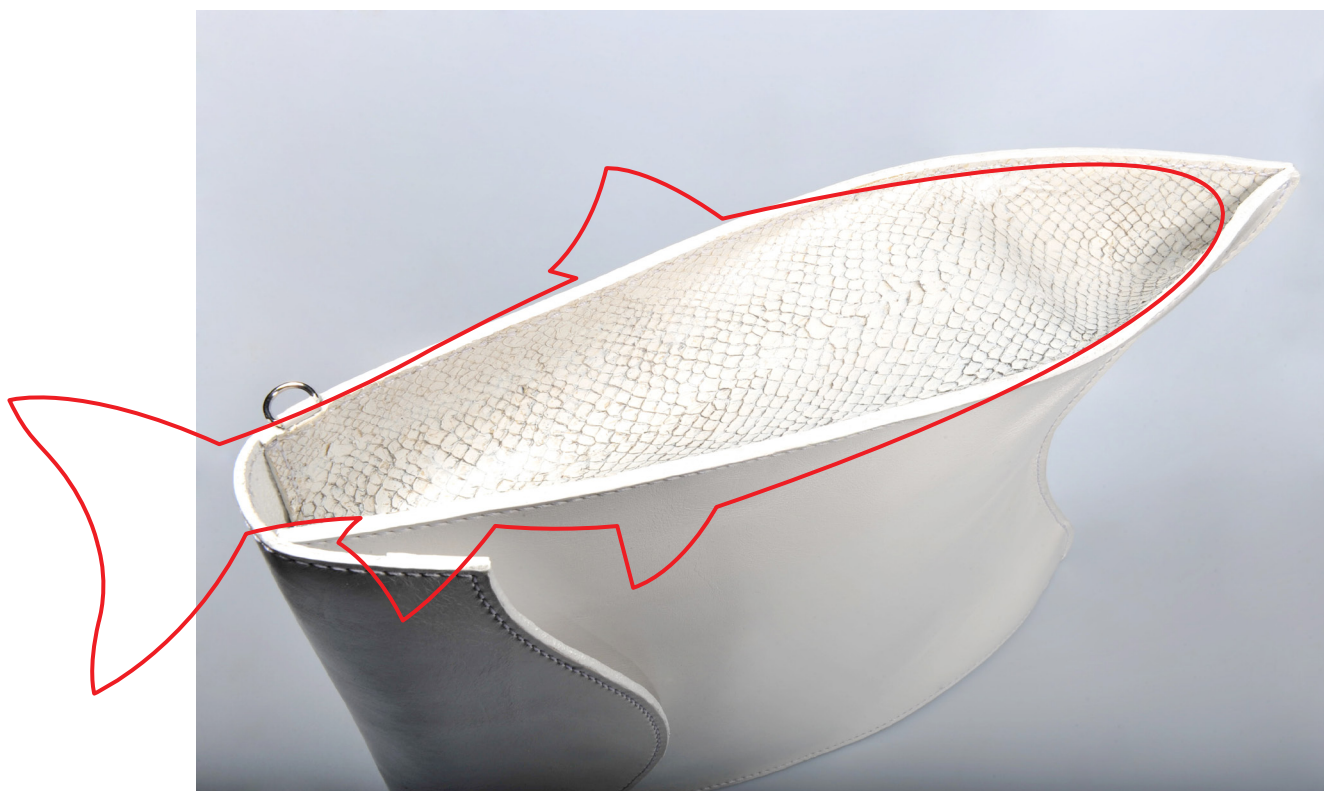

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

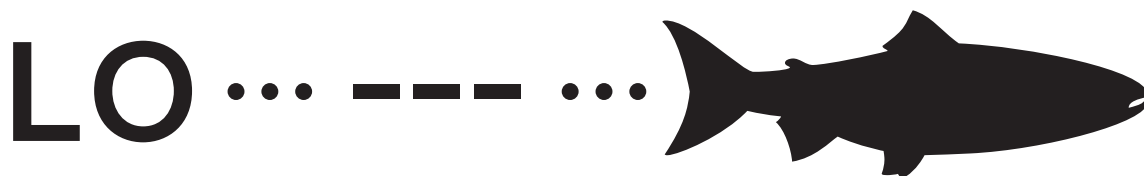

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

